

2019-cu il

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası

**Maliyyə hesabatları
və müstəqil auditorun hesabatı**

Mündəricat

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI	1
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT.....	4
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT	5
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	6
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT	7
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR.....	8
1. <i>Uçot siyasətinin açıqlanması.....</i>	8
2. <i>Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası.....</i>	11
3. <i>Torpaq, tikili və avadanlıqlar.....</i>	12
4. <i>Pul vəsaitləri və qısamüddətli depozitlər.....</i>	13
5. <i>Üzvlük haqqları üzrə debitor borcları.....</i>	13
6. <i>Sair qısamüddətli debitor borcları.....</i>	13
7. <i>Ehtiyatlar.....</i>	13
8. <i>Sair qısamüddətli aktivlər.....</i>	14
9. <i>Vergi və icbari ödənişlər üzrə öhdəliklər</i>	14
10. <i>Sair qısamüddətli öhdəliklər</i>	14
11. <i>Şərti aktivlər və öhdəliklər.....</i>	14
12. <i>Öhdəliklər</i>	15
13. <i>Əlaqəli tərəflərindən əməliyyatları.....</i>	15
14. <i>Əməliyyat fəaliyyətlərindən pul vəsaitləri axını</i>	15
15. <i>Risqlərin idarə edilməsi</i>	15
16. <i>Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr.....</i>	16

Müstəqil auditorun hesabatı

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının üzvlərinə

Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat

Rəy

Biz Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının (Palata) 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, məcmu gəlirlər haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, qoşma maliyyə hesabatları Palatanın 31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq İctimai Sektor Uçot Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditini Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz Mühəsiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şürasının "Peşəkar Mühəsiblərin Etika Məcəlləsinin" (IESBA) tələblərinə uyğun olaraq Palatadən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi IESBA məcəlləsinin tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq İctimai Sektor Uçot Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Palatanı ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Palatanın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Palatanın maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI – DAVAMI

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə təbiiq edirik və peşəkar şəkəklik nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Palatanın daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərti, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Palatanın fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Palatanın fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI – DAVAMI

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veriririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsini qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

“Baltik Caspian Audit” MMC adından

Samir Əsədullayev
direktor

13 mart 2020-ci il

Maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabat

	Qeyd	2019	2018
Əməliyyat gəlirləri			
Üzvlük haqları		895,208	729,783
İxtisasartırma və imtahan gəlirləri		31,002	42,903
Qrant və ianələr		41,500	1,500
Cəmi əməliyyat gəlirləri		967,710	774,186
Əməliyyat xərcləri			
İşçilərə çəkilən xərclər		(416,264)	(395,213)
Ezamiyyə xərcləri		(24,098)	(36,929)
Məlumat və reklam xərcləri		(76,618)	(64,367)
Çap və mətbuat xərcləri		(10,999)	(8,205)
Informasiya Texnologiyaları dəstəyi və ofis xərcləri		(38,398)	(26,311)
Ümitsiz borc xərcləri		(86,293)	(52,868)
Amortizasiya və qiymətdən düşmə xərcləri		(16,472)	(22,738)
Rabitə xərcləri		(37,930)	(24,994)
Üzvlük haqqı		(19,011)	(18,947)
Audit və peşəkar məsləhət xidmətləri xərcləri		(32,618)	(41,619)
Sair əməliyyat xərcləri		(99,828)	(19,806)
Bank xərcləri		(5,818)	(3,836)
Konfrans xərcləri		(91,764)	(-)
İcarə xərcləri		(4,000)	(4,000)
Cəmi əməliyyat xərcləri		(960,111)	(719,833)
Xarici valyuta məzənnə fərqləri		255	(23)
İllik artım/çatışmazlıq		7,854	54,330

Maliyyə hesabatlarına müvafiq qeydlərə baxın

Vahid Novruzov
Sədr

Vəli Rəhimov
Maliyyə təminatı və xarici əlaqələr idarəsinin rəisi

13 mart 2020-ci il

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

	Qeyd	2019	2018
İlin əvvəlində kapital		388,045	333,715
İllik artım/çatışmazlıq		7,854	54,330
İlin sonunda kapital		395,899	388,045
Maliyyə hesabatlarına müvafiq qeydlərə baxın			

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

	Qeyd	2019	2018
QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və qısamüddətli depozitlər	4	96,797	10,062
Üzvlük haqları üzrə debitor borcları	5	130,716	129,393
Ehtiyatlar	7	37,985	35,819
Sair qısamüddətli debitor borcları	6	30,843	29,992
Sair qısamüddətli aktivlər	8	53,220	86,996
<i>Cəmi qısamüddətli aktivlər</i>		349,561	292,262
UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR			
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	3	124,776	139,506
<i>Cəmi uzunmüddətli aktivlər</i>		124,776	139,506
CƏMİ AKTİVLƏR		474,337	431,768
QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR			
Bank kreditləri			
Kreditor borcları və ödənilmiş xərclər		2,166	3,007
Sair qısamüddətli öhdəliklər	10	76,272	40,716
Vergi və icbari ödənişlər üzrə öhdəliklər	9		-
<i>Cəmi qısamüddətli öhdəliklər</i>		78,438	43,723
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		78,438	43,723
KAPİTAL			
Auditorlar Palatası üzvlərinin vəsaitləri		395,899	388,045
CƏMİ KAPİTAL		395,899	388,045
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		474,337	431,768

Maliyyə hesabatlarına müvafiq qeydlərə baxın

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

	Qeyd	2019	2018
Əməliyyat fəaliyyətindən pul axını			
<i>Pul mədəxili:</i>			
Üzvlük haqqlarından pul vəsaitlərinin daxilolmaları		850,105	663,552
İxtisas artırma kurslarından və imtahanlardan pul vəsaitlərinin daxil olmaları		31,002	42,903
		881,107	706,455
<i>Pul məxarici:</i>			
İşçilərin xərcləri		(416,198)	(390,720)
Sair ödənişlər		(417,932)	(304,724)
		(834,130)	(695,444)
Əməliyyat fəaliyyətindən gələn xalis pul axını	15	46,977	11,011
İnvestisiya fəaliyyətindən pul axını			
<i>Pul məxarici:</i>			
Əsas vəsaitlərin alınması	3	(1,742)	(3,249)
İnvestisiya fəaliyyətindən çıxan xalis pul axını		(1,742)	(3,249)
Maliyyə fəaliyyətindən pul axını			
<i>Pul mədəxili:</i>			
Qısamüddətli bank kreditləri			
Qrantlar və ianələrdən pul vəsaitlərinin daxilolmaları		41,500	1,500
<i>Pul məxarici:</i>			
Qısamüddətli bank kreditləri			
Qrant və ianələr üzrə proqram xərcləri			
Maliyyə fəaliyyətindən çıxan xalis pul axını		41,500	1,500
Pulda xalis artım/azalma		86,735	9,262
İlin əvvəlində pul və pul ekvivalentləri	4	10,062	800
- Xarici valyuta balansında mübadilə normasında dəyişiklik effekti		-	-
İlin sonunda pul və pul ekvivalenti balansı	4	86,735	10,062

Maliyyə hesabatlarına müvafiq qeydlərə baxın

Maliyyə hesabatlarına qeydlər

1. Uçot siyasətinin açıqlanması

Hesabatın hazırlanmasının əsasları

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının maliyyə hesabatları Beynəlxalq İctimai Sektor Uçot Standartlarına uyğun olaraq hazırlanıb. Beynəlxalq İctimai Sektor Uçot Standartı təfsilatlı tələblər ünvanlamadığı hallarda, müvafiq Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartı/Beynəlxalq Uçot Standartları tətbiq olunub.

Maliyyə hesabatlarının qəbul edilmiş ümumi uçot təcrübəsinə uyğun hazırlanması hesabat tarixində gəlir və xərclərin məbləğlərinin hesabat dövründə aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən qiymətləndirmələrin və şərti öhdəliklərin istifadəsini tələb edir. Bu qiymətləndirmələr və ehtimallar menecmentin (rəhbərliyin) qısamüddətli hadisə və hərəkətlər barədə biliyinə əsaslanır, sonda nəticələr həmin qiymətləndirmələrdən və ehtimallardan fərqli ola bilər.

Azərbaycan Respublikasının milli valyutası manatdır (AZN).

Təqdim olunan əlavə informasiyanın AZN ilə verilməsi məqsədilə, maliyyə hesabatlarındakı xarici valyutalarda aparılmış bütün məbləğləri Azərbaycan Respublikası Milli Bankın əməliyyatların aparılması tarixindəki rəsmi məzənnəsinə uyğun olaraq 31 dekabr 2019-cu il tarixə manatla ifadə edilmişdir (1 USD = 1.7000 USD (2018: 1 USD = 1.7000 AZN)).

Maliyyə hesabatları Azərbaycan manatı ilə hazırlanmışdır.

Ölçü və hesabat metodu

Maliyyə icrası, maliyyə vəziyyəti hesabatları hazırlanarkən mühasibat uçotunun hesablama metodu tətbiq olunmaqla aktivlər ilkin dəyər uçot prinsiplərinə əsaslanaraq hazırlanmışdır.

Uçot siyasətləri

Maliyyə fəaliyyətinin nəticələri və maliyyə vəziyyətinin qiymətləndirilməsinə əhəmiyyətli təsir göstərən spesifik uçot siyasətləri aşağıdakılardır:

Gəlirin tanınması

Üzvlük haqqı gəliri

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası üzvlük haqqını təqvim ili əsasında təsdiq edir. Haqq üzv tərəfindən hər müvafiq ilin mart ayında hesab-fakturanın göndərilməsindən sonra ilin birinci yarısının sonuna qədər ödənilməlidir. Palatanın üzvlərinin üzvlük haqqı məbləği Palatanın üzvlərinin təşkilatı - hüquqi formasından asılı olaraq müxtəlifdir. Üzvlük haqqının məbləği aşağıdakı kimidir:

- Sərbəst auditorlar üçün – 2,783 manat məbləğində (2018- 2,783 manat),
- Yerli auditor təşkilatları üçün – 5,693 manat məbləğində (2018- 5,693 manat),

- Xarici hüquqi şəxslərin (xarici auditor təşkilatlarının) Azərbaycan Respublikasındakı filial və ya nümayəndələri üçün – 22,770 manat məbləğində (2018 il - 22,770 manat),
- Nizamnamə kapitalında xarici hüquqi və (və ya) fiziki şəxslərin payı olan, habelə xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatları üçün –7,500 manat məbləğində (2018 il - 7,500 manat).

Nəşriyyat gəliri

Çap olunmuş materialların satışından gələn gəlir alıcılara çatdırılan məhsulla təsdiqlənir.

Debitor borcları

Debitor borcları, şübhəli borclar üçün yaradılmış ehtiyatı çıxdıqdan sonra onların güman edilən satış dəyəri ilə əks etdirilir.

İşçilərin mükafatlandırılması

İşçilərə hesablanmış əmək haqqı, illik məzuniyyət, müavinətlər və sairə gəlir haqları onların aid olduğu hesabat dövrünə aid edilir. İllik məzuniyyət ödənişi cari dövr üçün əmək haqqı normasına əsasən hesablanır.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Azərbaycan dövlət sosial müdafiə fonduna hər bir işçinin əmək haqqının 15% (2018: 22%) məbləğində ödənişlər ödəyir və işçinin əmək haqqından 10% (2018: 3%) tutulmalar həyata keçirir. Sosial sığorta ayırmaları yaranma tarixində xərc kimi tanınır.

Torpaq, tikili və avadanlıqlar

Torpaq, tikili və avadanlıqlar

Torpaq, tikili və avadanlıqlar onların satınalma dəyəri və ya istehsal qiymətindən onlara hesablanmış amortizasiya və dəyərdən düşmə məbləği çıxılmaqla qalıq dəyəri ilə göstərilir. Təsərrüfatdaxili istehsal olunmuş əsas vəsaitlər, onlara sərf edilmiş material dəyəri, əmək haqqı və inzibati xərclərinin müvafiq payı aid edilir.

Amortizasiya

Amortizasiya, əsas vəsaitin alındığı və ya təsərrüfat daxili istehsal olunarsa, istifadəyə yararlı olduğu gündən etibarən, faydalı istismar müddətinə müvafiq olaraq azalan qalıq dəyəri metodu tətbiq olunmaqla hesablanır. Əsas vəsaitlərin kateqoriyaları üzrə istifadə olunan amortizasiya normaları aşağıdakılardır:

• Binalar	- 20 il və ya 7%
• Ofis avadanlığı	- 5 - 8 il və ya 25%
• Mebel və ləvazimat	- 10 il – və ya 20%
• Nəqliyyat vasitəsi	- 10 il –və ya 25%

Bina və avadanlıqların təmiri və xidmət xərcləri baş verdiyi dövrün xərcləri kimi tanınır. Əsaslı təmir xərcləri isə gələcək dövrün xərcləri kimi tanınaraq hissələrlə və ya təmir fondu ehtiyatı yaradıldığı halda ehtiyat hesabına silinir.

Əməliyyat qrupuna aid olan, lakin əməliyyat məqsədləri üçün istifadə edilməyən əsas vəsaitlər üçün ehtiyat yaradılır. Həmin ehtiyatlara hər balans tarixində yenidən baxılır.

Xarici valyuta

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyat tarixindəki rəsmi mübadilə məzənnəsinə uyğun olaraq AZN-ə çevrilir. Xarici valyutalarda balans tarixindəki aktiv və passivlər tarixə uyğun mübadilə normalarına uyğun olaraq çevrilir. Son (yekun) gəlir və ya itki maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabatda təsdiq olunur.

Vergitutma

İllik gəlirdən və ya itkidən mənfəət vergisi cari vergidən ibarətdir. Mənfəət vergisi kapitalla birbaşa əlaqəli bəndlər istisna olmaqla maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabatda təsdiq olunur. Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin XVII fəslinə əsasən göstərilmiş iş və xidmətlər üzrə sadələşdirilmiş vergi ödəyicisidir və vergi norması vergiyə cəlb olunan gəlirin 4%-i həddindədir. Üzvlük haqqları vergiyə cəlb edilən gəlirə aid deyildir.

Cari ödənilməli olan vergi təyin edilmiş vergi normalarından istifadə etməklə illik ödənilməsi güman edilən və ya balans tarixində təyin edilən və əvvəlki illər nəzərə alınmaqla ödənilməli vergiyə edilən hər hansı bir tənzimləmədir.

Balans öhdəlikləri metodunun istifadəsi ilə təqdim olunan təxirəsalınmış vergi, aktivlər və passivlərin daşınan məbləğləri arasında müvəqqəti fərqlər üçün verilən maliyyə hesabatı və vergitutma məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlərdir. Müvəqqəti fərqlər nə uçot, nə də vergi mənfəətinə təsir göstərən aktivlər və passivlərin ilkin təsdiqinə hörmət əlaməti olaraq verilmir. Verilən təxirəsalınmış vergi məbləği satışın və ya aktiv və passivlərin daşınan məbləğlərinin yeri, vergi normasının istifadəsi və ya balans tarixində təsdiqində gözlənilən qaydaya əsaslanır.

Təxirəsalınmış vergi aktivləri yalnız gələcək vergi əvəzləşdirilə bilən gəlir istifadə olunmayan vergi itkisi və kreditlərin istifadəsinə qarşı olan təqdirdə mümkündür. Təxirəsalınmış vergi aktivləri əlaqəli vergi mənfəətinin həyata keçirilməsi zamanı azaldılır.

Maliyyə alətləri

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası qeyri-istehsal maliyyə alətlərindən onun normal əməliyyatlarının bir hissəsi kimi istifadə edir. Bu maliyyə alətləri bank hesabları, depozit sertifikatları və debitor hesablarını əhatə edir.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda istifadə olunan bəndlər aşağıdakılardır:

- (a) Pul vəsaitləri iki iş günü ərzində pula çevrilən əldəki nağd pulu, mövcud bank balanslarını və qısamüddətli depozitləri əhatə edir.
- (b) Əməliyyat fəaliyyəti investisiyalar və ya maliyyələşdirmə fəaliyyəti olmayan bütün əməliyyatlar və digər hadisələri əhatə edir.
- (c) İnvestisiya fəaliyyəti əsas vəsaitlərin və investisiyaların əldə edilməsi, saxlanması və xaric edilməsi ilə bağlı fəaliyyətdir. İnvestisiyalar pul vəsaitlərinin tərifinə düşməyən qiymətli kağızları əhatə edə bilər.
- (d) Maliyyələşdirmə fəaliyyəti Auditorlar Palatasının kapital strukturunun ölçüsü və tərkibində dəyişikliklərə səbəb olan tədbirlərdir. Bu, həm pul vəsaitlərinin tərifinə düşməyən kapital və borcları əhatə edir.

Uçot siyasətlərində dəyişikliklər

Cari ildə uçot siyasətlərində heç bir dəyişiklik edilməmişdir.

2. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası müstəqil maliyyə orqanıdır. Auditor xidmətinin tənzimlənmə və inkişaf təşkilatçılığını, mülkiyyətçinin hüquqlarının müdafiəsini, dövlət marağını, idarəedici subyekt və auditorları, müstəqil auditorların fəaliyyətinə və tələblərin həyata keçirilməsində auditor təşkilatçılığına nəzarəti Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktlarına uyğun həyata keçirir.

Auditorlar Palatası fəaliyyətə 4 aprel 1996-cı ildən başlayıb.

Məqsədlər – respublikada auditor xidməti işinin təşkili və inkişafda ölçülərin reallaşdırılması və onun fəaliyyətinin mövcud qanunvericiliyə uyğun təkmilləşdirilməsi dəqiq və mötəbər maliyyə idarəçiliyinin dəstəklənməsi ilə və mülkiyyətçiliyin nümunəsinin bütün idarəçi müstəqil subyektlərində mühasibatlıq.

Funksiyalar – müstəqil auditorlara və auditor təşkilatlarına lisenziya verir; onların işlərinə nəzarət edir; auditin aparılması üçün standartlar, təlimatlar, tövsiyələr və metodik göstərişlər hazırlayır; təkrar auditlər keçirir; özəlləşdirmədə idarəçi subyektlərin mülkiyyətinin qiymətləndirilməsinin mötəbərliyini təmin etmək və sair məqsədlərlə auditor rəyi verir.

Səlahiyyətlər – müstəqil auditorların və auditor təşkilatlarının keçirdiyi auditin keyfiyyətini yoxlamaq; müstəqil auditorlar və ya auditor təşkilatları ilə onların müştəriləri arasında müxtəlif münaqişələrin müzakirəsinə baxmaq, auditorların fəaliyyətinə olan şikayətlərə baxmaq və onları həll etmək; auditor fəaliyyəti sahəsində fiziki və hüquqi şəxslərə (həmçinin maliyyə və iqtisadi münasibətdə) xidmət göstərmək; Palataya aid olan auditor xidmətinin sair məsələlərini həll etmək.

3. Torpaq, tikili və avadanlıqlar

	Binalar	Ofis avadanlığı	Mebel və ləvazimat	Nəqliyyat vasitələri	Digər	Cəmi
Əsas vəsaitlərin ilkin dəyəri	132,542	48,211	24,982	229,419	5,969	441,123
Yığılmış amortizasiya ayırmaları	(45,122)	(39,673)	(24,474)	(172,859)	(-)	(282,128)
Qalıq dəyəri – 1 yanvar, 2018	87,420	8,538	508	56,560	9,969	158,995
• Daxilolmalar		1,999	1,250			3,249
• Xaric olmalar						
• Amortizasiya	(6,119)	(2,039)	(439)	(14,141)	(-)	(22,738)
• Xaric olmalar üzrə amortizasiya						
Əsas vəsaitlərin ilkin dəyəri	132,542	50,210	26,232	229,419	5,969	444,372
Yığılmış amortizasiya ayırmaları	(51,241)	(41,712)	(24,913)	(187,000)	(-)	(304,866)
Qalıq dəyəri – 31, Dekabr 2018	81,301	8,498	1,319	42,419	5,969	139,506
• Daxilolmalar			1,742			
• Xaric olmalar						
• Amortizasiya	(5,691)	(1,709)	(-)	(9,072)	-	(16,472)
• Xaric olmalar üzrə amortizasiya						
Əsas vəsaitlərin ilkin dəyəri	132,542	50,210	27,974	229,419	5,969	446,114
Yığılmış amortizasiya ayırmaları	(56,932)	(43,421)	(24,913)	(196,072)	(-)	(321,338)
Qalıq balans dəyəri – 31 Dekabr, 2019	75,610	6,789	3,061	33,347	5,969	124,776

4. Pul vəsaitləri və qısamüddətli depozitlər

	2019	2018
Kassada olan nəğd pul	-	-
Bank hesabı milli valyuta ilə	96,644	9,244
Bank hesabı xarici valyuta ilə	2,153	818
Cəmi pul vəsaitləri və qısamüddətli depozitlər	96,797	10,062

5. Üzvlük haqqları üzrə debitor borcları

	2019	2018
Alınmalı haqlar	4021,704	314,088
Ümidsiz borclar üzrə ehtiyatlar	(270,988)	(184,695)
Cəmi üzvlük haqqları üzrə debitor borcları – xalis	130,716	129,393

6. Sair qısamüddətli debitor borcları

	2019	2018
İşçi heyətinin sair debitor borcları		29,992
Digər debitor borcları		
Cəmi sair qısamüddətli debitor borcları	30,843	29,992

7. Ehtiyatlar

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası Beynəlxalq Audit Standartlarının Azərbaycan dilində tərcüməsini, elmi-metodik materiallar nəşr edir. Elmi-metodik nəşr üzrə hazır məhsul müvafiq olaraq 2019-cü və 2018-ci illərin sonunda aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2019	2018
Çap məhsulları	17,781	27,405
Material qalıqları	20,204	8,414
Cəmi ehtiyatlar	37,985	35,819

8. Sair qısamüddətli aktivlər

	2019	2018
Sair borclar – vergi avansları	5,712	1,242
Gələcək dövrün xərcləri	1,621	1,278
Verilmiş avanslar	842	-
Təhtəli hesab şəxslərlə hesablaşmalar	45,045	84,476
Cəmi sair qısamüddətli aktivlər	53,220	86,996

9. Qısamüddətli kreditor borcları

	2019	2018
Malsatam və podratçılara kreditor borcları	2,166	3,007
İşçi heyətinə kreditor borcları	-	-
Cəmi vergi və icbari ödənişlər üzrə öhdəliklər	2,166	3,007

10. Sair qısamüddətli öhdəliklər

	2017	2018
Alınmış qısamüddətli avanslar	76,272	40,716
Qrantlar və ianələr	-	-
Cəmi	76,272	40,716

11. Şərti aktivlər və öhdəliklər

Sığorta

Azərbaycan Respublikasında sığorta hələ inkişaf etmək ərəfəsindədir və dünyanın bir sıra ölkələrində olan sığortanın inkişaf səviyyəsinə uyğun deyildir. Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası müəssisələrə xidmət etməkdə, biznes fasilələri və ya mülkiyyətə hörmət əlaməti olaraq üçüncü tərəf öhdəliklərinin həyata keçirilməsində və ya müəssisənin mülkiyyətinə aid qəzalardan ətraf mühitə aid zərər və yaxud müəssisənin əməliyyatları ilə bağlı tam fəaliyyətə malik deyil. Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası adekvat sığorta fəaliyyəti çərçivəsi alana qədər, dəqiq aktivlərin itkisi və ya məhvi Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının əməliyyatlarına və maddi vəziyyətinə pis təsir göstərmək baxımından riskdir.

Nəzərdə tutulmayan vergilər

Azərbaycan Respublikasında vergi sistemi nisbətən yenidir və bir çox vergilərlə və tez-tez dəyişən, keçmişə aid edilə bilən və adətən anlaşılmaz, bir-birinə zidd və mübahisə yarada bilən qanunvericiliklə xarakterizə olunur. Tez-tez bəzi səlahiyyətli vergi məmurları və yurisdiksiyaları arasında fərqli şərhlər ortaya çıxa

bilir. Vergilər icra hamıyyəti orqanının vəzifəli şəxslərinin səlahiyyətləri çərçivəsində əhəmiyyətli məbləğlərdə cərimələr və maliyyə sanksiyaları tətbiq edilə bilər ki, bu baxış və tədqiqatlar üçün mövzu obyektı ola bilər.

Bu faktlar Azərbaycanda digər ölkələrə nisbətən daha çox vergi riski yarada bilər. Menecment (rəhbərlik) inanır ki, o, vergi qanunvericiliyi əsasında adekvat olaraq vergi öhdəlikləri ilə təmin olunub. Lakin mühüm səlahiyyətlər çox vacib olan fərqli izahata və effekte malik ola bilər.

12. Öhdəliklər

Sosial (ictimai) öhdəliklər

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası bir çox məcburi sosial proqramlara investisiyalar həyata keçirir. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sosial aktivləri həmçinin yerli sosial proqramlar Palataya xeyir gətirir və adətən Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının işçiləri ilə məhdudlaşmır. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası yerli səlahiyyətlərə dəqiq sosial əməliyyatlar və aktivlər həyata keçirir. Menecment (rəhbərlik) ümid edir ki, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası gələcəkdə də bu sosial proqramları davam etdirəcək. Bu xərclər müvafiq ilə uyğun əks etdirilir.

13. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası əlaqəli tərəflərlə bağlı hər hansı bir mühüm əməliyyatlar həyata keçirmir.

14. Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitləri axını

	2019	2018
Əməliyyat dövründə xalis artıq/(defisit)	7,854	54,330
<i>Əlavə/(əskik) qeyri-pul bəndləri:</i>		
Amortizasiya və qiymətdəndüşmə	16,472	22,738
Məzənnə fərqləri	(255)	23
<i>İşçi kapitalda artım/azalma hərəkətlər:</i>		
Üzvlük haqları üzrə debitor borcları	(1,323)	(66,262)
Sair debitor borcları	(851)	(22,621)
Ehtiyatlar	(2,166)	3,106
Digər debitor borcları	33,776	9,473
Kreditor borcları	(841)	2,545
Digər öhdəliklər və dəyəri ödənməmiş xərclər	(5,689)	7,857
Cari vergi öhdəliyi	-	(178)
Əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul axını (gəliri)	46,977	11,011

15. Risklərin idarə edilməsi

Kredit riski

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının pul depozitləri mötəbər maliyyə müəssisələri ilə yerləşdirilmişdir.

Faiz dərəcəsi riski

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının bir çox borcları təyin olunmuş marağı ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli faiz xərcləri sığortalanmamışdır. Menecment (idarəçilik) inanır ki, faiz dərəcəsinin daimi olmamasından irəli gələn ədalətli dəyərə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşımır.

Ədalətli dəyər

Pul və pul ekvivalentlərinin, alınacaqların, yenidən ödənişlərin, Sair aktivlər, ödənişlər və Qısamüddətli borcların daşınmasını onların qısamüddətli yetkinliyinə uyğun müvafiq olaraq 3-cü və 5-ci qeydlərdə müzakirə edilən uyğun ümitsiz alınacaqlar və ehtiyatlar üçün təminat üçün bazar qiymətlərilə uyğunlaşdırın. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərilə dəyişə bilər.

16. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonra maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərəcək hadisələr baş verməmişdir.